

Opći uvjeti

Pravila trgovanja

HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o.

SADRŽAJ:

I. Opći uvjeti

1. Uvod
2. Tumačenje, definicije i kratice
3. Uvjeti za trgovanje
4. Izjave i jamstva
5. Uvršenje proizvoda
6. Opće odredbe o trgovanju
7. Naknade i namira za trgovanje
8. Vođenje tržišta i nadzor tržišta
9. Kršenje obveza
10. Odgovornost za štetu i viša sila
11. Obeštećenje
12. Usluge vezane za tržišne informacije
13. Komunikacija
14. Izmjene i dopune
15. Razno
16. Mjerodavno pravo i rješavanje sporova

II. Dodaci o trgovanju

1. Definicije
2. Pravila Hrvatskog dan unaprijed tržišta
3. Specifikacije proizvoda
4. Pravila za kliring i namiru
5. Pravila ponašanja na tržištu
6. Iznos naknada

III. Ugovori o trgovanju

1. Ugovor o članstvu
2. Bankarska garancija

1. UVOD

- 1.1 HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o. („CROPEX“) odgovorna je za organizaciju i vođenje Hrvatskog dan unaprijed tržišta u Republici Hrvatskoj.
- 1.2 Hrvatsko dan unaprijed tržište Članovima nudi mogućnost Trgovanja Proizvodima dan unaprijed na području Republike Hrvatske u obliku Dražbe za svaki Dan isporuke, a na temelju svih Ponuda za kupnju i Ponuda za prodaju za količine i cijene koje su primljene prije zatvaranja Dražbe. Daljnje odredbe kojima se uređuje Trgovanje na Hrvatskom dan unaprijed tržištu sadržane su u Pravilima Hrvatskog dan unaprijed tržišta.
- 1.3 Hrvatsko dan unaprijed tržište nudi Proizvode za Trgovanje na način kako su opisani u Specifikaciji proizvoda.
- 1.4 CROPEX osigurava Kliring i Namiru Transakcija na Hrvatskom dan unaprijed tržištu.
- 1.5 Ova se Pravila trgovanja primjenjuju na Trgovanje i Transakcije na Hrvatskom dan unaprijed tržištu i predstavljaju sporazum između CROPEX-a i svakog Člana na Hrvatskom dan unaprijed tržištu. Pravila trgovanja sastoje se od sljedećeg: (i) ovih Općih uvjeta, (ii) Dodataka o trgovanju i (iii) Ugovora o trgovanju kako se povremeno primjenjuju (odnosno kako se sklapaju s pojedinim Članovima). Ovi Opći uvjeti i svi Dodaci o trgovanju i svi Ugovori o trgovanju (sklopljeni s pojedinim Članovima) obvezujući su i imaju istu pravnu snagu.
- 1.6 Sve Transakcije koje se sklapaju na Hrvatskom dan unaprijed tržištu automatski i obvezno podliježu Kliringu i Namiri, tako što Članovi postaju Ugovorne strane CROPEX-u koji je u svim Transakcijama Središnja ugovora strana, kako je detaljnije predviđeno u Pravilima za kliring i namiru.

2. TUMAČENJE, DEFINICIJE I KRATICE

- 2.1. Pojmovi pisani velikim početnim slovom imaju značenje iz Definicija ili kako je posebno definirano u glavnom tekstu ovih Pravila trgovanja.
- 2.2. Smatra se da pozivanje na zakone ili propise uključuje njihove izmjene i dopune, pročišćeni tekst, ponovno donesene zakone ili propise ili njihove zamjene.
- 2.3. Pozivanje na osobe odnosi se i na korporativna tijela, udruženja bez pravne osobnosti ili bilo koje druge pravne ili fizičke osobe.
- 2.4. Smatra se da pozivanje na Člana uključuje pozivanje na sljednike ili primatelje ustupanja (neposredno ili drukčije) odnosnog Člana.
- 2.5. Pozivanje na određenu točku u vremenu odnosi se na srednjoeuropsko vrijeme (format od 24 sata), osim ako je predviđeno drukčije.
- 2.6. Riječi u jednini uključuju i množinu kada je to moguće s obzirom na kontekst i obratno. Riječi u srednjem rodu uključuju i ženski i muški rod (u odnosu na fizičke osobe).
- 2.7. Pojam „uključujući“ znači „uključujući, ali ne ograničeno na“.
- 2.8. Odredbe u kojima se navodi da CROPEX ima pravo donijeti odluku ili pravo raskida ili pravo donijeti mišljenje ili procjenu znači, pod uvjetom da izričito nije navedeno drukčije, da CROPEX ima pravo realizirati svoju isključivu i neometanu diskreciju da to učini.
- 2.9. Naslovi u ovim Pravilima trgovanja služe samo radi lakšeg snalaženja i ne utječu na njihovo tumačenje.
- 2.10. Pozivanje na pismenu komunikaciju, ako nije predviđeno drukčije, uključuje elektroničku poštu i komunikaciju preko Dan unaprijed weba.

- 2.11. U slučaju sukoba između ovih Općih uvjeta i Pravila Hrvatskog dan unaprijed tržišta iz Dodatka o trgovanju br. 2, prevladavaju odredbe primjenjivih posebnih tržišnih propisa iz Dodatka br. 2. U slučaju sukoba između ovih Pravila trgovanja ili njegovih Dodataka o trgovanju s jedne strane i zaključenog Ugovora o trgovanju s druge strane, prevladavaju odredbe Ugovora o trgovanju.

3. UVJETI ZA TRGOVANJE

3.1 Preduvjeti za Trgovanje

- 3.1.1. Osobe koje žele Trgovati na Hrvatskom dan unaprijed tržištu moraju sklopiti Ugovor o članstvu s CROPEX-om, ispunjavati uvjete za Ugovornu stranu na temelju Pravila za kliring i namiru i moraju imati pravo sudjelovati na hrvatskom tržištu električne energije na temelju hrvatskih Primjenjivih propisa kojima je uređeno tržište električne energije, sve prije samog početka Trgovanja na Hrvatskom dan unaprijed tržištu.
- 3.1.2. Pored zahtjeva iz gornjeg čl. 3.1.1., svaki Član mora u svakom trenutku:
- ispunjavati uvjete za Ugovornu stranu u svakoj Transakciji i u pripadajućoj Klirinškoj transakciji na temelju Pravila za kliring i namiru;
 - ishoditi, održavati na snazi i postupati u skladu sa svim dozvolama, ovlaštenjima i sporazumima koji su po Primjenjivim propisima potrebni za Trgovanje na Hrvatskom dan unaprijed tržištu i za izvršavanje obveza na temelju Pravila trgovanja;
 - imati Osobu odgovornu za trgovanje u skladu s donjim čl. 3.3.
- 3.1.3. Dodatna pravila i obveze Članova u odnosu na Trgovanje navedena su u primjenjivim Ugovorima o trgovanju i Pravilima ponašanja na tržištu (Dodatak br. 5).

3.2 Odobrenje Članova

- 3.2.1. Osobe koje žele sklopiti Ugovor o članstvu moraju poslati CROPEX-u pismeni zahtjev za članstvo u obliku kojeg je CROPEX propisao i objavio na svojim mrežnim stranicama.
- 3.2.2. U sklopu postupka odobrenja članstva, CROPEX od podnositelja može zatražiti dodatne informacije o njegovom pravnom statusu, financijskom položaju, organizaciji, tehničkim sustavima, iskustvu i kompetentnosti te o svim ostalim pitanjima relevantnim za evaluaciju podobnosti i prihvatljivosti podnositelja za članstvo.
- 3.2.3. CROPEX od podnositelja može zatražiti podnošenje zadovoljavajućeg pravnog mišljenja o pitanjima koja CROPEX razumno smatra prikladnim, uključujući pitanje da li je podnositelj zakonski ovlašten te da li ima sva odgovarajuća ovlaštenja za Trgovanje na Hrvatskom dan unaprijed tržištu te pitanje da li je Ugovor o članstvu potpisao uredno ovlašteni predstavnik.
- 3.2.4. CROPEX prima samo one podnositelje zahtjeva koje prema svojoj vlastitoj procjeni smatra podobnim i prikladnim Članovima. Međutim, zahtjevi podnositelja neće biti nerazumno odbijeni. U slučaju da je zahtjev podnositelja odbijen, CROPEX je dužan dati pismeno obrazloženje.
- 3.2.5. CROPEX u pravilu prima i postupa prema podnositeljima i Članovima ravnopravno i bez diskriminacije. Sukladno navedenom načelu, CROPEX može, međutim, nametnuti posebne uvjete za pojedine osobe ako je to, prema razumnom mišljenju CROPEX-a, potrebno kako bi se odgovorilo na posebne okolnosti koje se odnose na tu osobu ili primiti osobu koja inače ne bi imala pristup članstvu, uključujući uvjete predviđene Primjenjivim propisom u jurisdikciji gdje osoba ima sjedište.
- 3.2.6. CROPEX je dužan odmah obavijestiti podnositelja pismenim putem o ishodu postupka povodom podnesenog zahtjeva. Ako je zahtjev odobren, po jedan izvornik Ugovora o članstvu za svaku ugovornu stranu potpisuju uredno ovlašteni potpisnici CROPEX-a i podnositelja.

3.3 Osoba odgovorna za trgovanje i Trgovci

- 3.3.1. Svaki Član mora u Ugovoru o članstvu imenovati po jednu Osobu odgovornu za trgovanje Člana, pri čemu je imenovanje podložno odobrenju CROPEX-a, a koje ne može biti nerazumno uskraćeno.
- 3.3.2. Svaki Član može imenovati i dodatne Trgovce kao ovlaštene osobe za Trgovanje na Hrvatskom dan unaprijed tržištu, pri čemu je imenovanje podložno odobrenju CROPEX-a, a koje ne može biti nerazumno uskraćeno.
- 3.3.3. Osim ako je s CROPEX-om dogovoreno drukčije, Osoba odgovorna za trgovanje i Trgovci imat će potpun pristup Dan unaprijed webu u odnosu na sve Portfelje trgovanja Člana. Svaki Član mora osigurati da njegova Osoba odgovorna za trgovanje i Trgovci imaju sva ovlaštenja za zastupanje Člana prema CROPEX-u u odnosu na sva pitanja povezana s Trgovanjem Člana i da su sposobni poduzimati radnje na način koji je u skladu s dnevnim rasporedom i ostalim zahtjevima koji su uređeni u ili na temelju Pravila trgovanja u njihovoj cijelosti.
- 3.3.4. Svaki Član dobit će 2 (dva) Digipass tokena za pristup Dan unaprijed webu. Osoba odgovorna za trgovanje ili Trgovac mogu imati samo po jedan Digipass token. Za dodatne korisnike plaća se naknada u skladu s Iznosom naknada.
- 3.3.5. Nakon što CROPEX primi pismeno priopćenje od Člana o povlačenju imenovanja pojedine Osobe odgovorne za trgovanje i/ili Trgovca, CROPEX će što je prije moguće obustaviti pristup Osobe odgovorne za trgovanje i/ili Trgovca Dan unaprijed webu i o tome poslati pismenu potvrdu. Neovisno o primitku pismenog priopćenja Člana, Član će i dalje biti obvezan i odgovoran za sve postupke ili propuste Člana u Trgovanju tijekom razdoblja u kojem Osoba odgovorna za trgovanje i/ili Trgovac imaju pristup Dan unaprijed webu, pa sve do trenutka kada CROPEX pismenim putem potvrdi da je pristup Osobe odgovorne za trgovanje i/ili Trgovca Dan unaprijed webu obustavljen.
- 3.3.6. U slučaju opoziva Osobe odgovorne za trgovanje / Trgovca, Član mora imenovati novu osobu na temelju uvjeta iz gornjih čl. 3.3.1 i 3.3.2 u roku od 5 (pet) dana od opoziva prethodne osobe.

3.4 Portfelji trgovanja

- 3.4.1. Članovima će, podložno odobrenju CROPEX-a (koje neće biti nerazumno uskraćeno), biti dodijeljeno onoliko Portfelja trgovanja koliko su Članovi zatražili za Hrvatsko dan unaprijed tržište, od slučaja do slučaja. Svaki član ima pravo zatražiti od CROPEX-a formiranje dva Portfelja trgovanja.
- 3.4.2. Za dodatne Portfelje trgovanja plaća se naknada u skladu s Iznosom naknada.

4. IZJAVE I JAMSTVA

4.1 Izjave Člana

- 4.1.1. Svaki Član svakog dana na kojeg podnosi Nalog ili ulazi u Transakciju izjavljuje i jamči CROPEX-u sljedeće:
 - a. **Ovlaštenje** Ovlašten je izvršavati svoje obveze iz ovih Pravila trgovanja, Ugovora o članstvu i svake Transakcije;
 - b. **Status** Uredno je ustrojen i valjano postoji prema zakonima jurisdikcije svojeg ustroja ili osnivanja (i, ako je to relevantno prema tim zakonima, uredno posluje);
 - c. **Organizacija** Ima odgovarajuće osoblje i organiziran je na način koji omogućava realizaciju Trgovanja te je njegovo osoblje kompetentno i ima znanje za Trgovanje;
 - d. **Preuzimanje rizika** Poznate su mu i razumije karakteristike svakog Proizvoda i rizike koji su s njim povezani te je podnio Naloga nakon što je iskoristio priliku da pregleda njihove uvjete, te na odgovarajući način shvaća uvjete i rizike i sposoban ih je preuzeti;
 - e. **Nema kršenja ili sukoba** Potpisivanje, predaja i provedba relevantnih Ugovora o

trgovanju ili Pravila trgovanja ne krše ili nisu u sukobu s Primjenjivim propisima ili bilo kojom odredbom njegovih konstitutivnih dokumenata koji se primjenjuju na Člana ili njegovu imovinu, ili ugovornim ograničenjem koje obvezuje ili koje utječe na njega ili na njegovu imovinu;

- f. **Potrebna ovlaštenja** Sva potrebna ovlaštenja prema Primjenjivim propisima ishođena su, pravovaljana i proizvode pravne učinke, svi uvjeti Potrebni ovlaštenja ispunjeni, te ne postoje dodatne dozvole ili podnesci ili drugi akti koji trebaju biti ishođeni, napravljeni ili izvršeni od strane Člana u vezi Trgovanja ili Kliringa od ili u odnosu na Regulatorno tijelo ili sud;
 - g. **Ispravne informacije** Sve primjenjive informacije koje se dostavljaju pismenim putem od strane ili u ime Člana, a koje podliježu ili su povezane s Ugovorom o članstvu i Pravilima trgovanja, točne su, ispravne i potpune u svakom bitnom pogledu na dan na koji se dostavljaju CROPEX-u; i
 - h. **Kršenje obveza** U odnosu na Člana nije nastupilo Kršenje obveza ili događaj koji bi priopćenjem ili protekom vremena ili oboje predstavljao Kršenje obveza te takav događaj ne bi nastupio uslijed sklapanja ili izvršenja njegovih obveza na temelju Pravila trgovanja i Ugovora o članstvu.
- 4.1.2. Smatra se da Član u realizaciji Trgovanja ponavlja gore specificirane Izjave, kao i dodatne izjave koje su kao takve specificirane u Pravilima trgovanja.
- 4.1.3. Član potvrđuje da je obavezan obavijestiti CROPEX pismenim putem u slučaju kršenja ili očekivanog kršenja njegovih Izjava, onih navedenih gore ili nekih drugih, neposredno nakon što ih Član postane svjestan.

4.2 Izjave CROPEX-a

- 4.2.1. CROPEX svakom Članu u odnosu na svaku Transakciju koja je sklopljena na njegovom Dan unaprijed webu izjavljuje i jamči sljedeće:
- a. **Ovlaštenje** Ovlašten je izvršavati svoje obveze iz Pravila trgovanja i svake Transakcije;
 - b. **Status** Uredno je ustrojen i valjano postoji na temelju zakona jurisdikcije svog ustroja ili osnivanja;
 - c. **Organizacija** Ima odgovarajuće osoblje i organiziran je na način koji omogućava realizaciju obveza na temelju Pravila trgovanja, te je njegovo osoblje kompetentno i ima znanje koje će mu omogućiti izvršavanje njegovih obveza na temelju Pravila trgovanja;
 - d. **Nema kršenja ili sukoba** Potpisivanje, predaja i provedba relevantnih Ugovora o trgovanju ili Pravila trgovanja ne krše ili nisu u sukobu s Primjenjivim zakonom ili bilo kojom odredbom njegovih konstitutivnih dokumenata koji se primjenjuju na CROPEX ili njegovu imovinu, ili ugovornim ograničenjem koje obvezuje ili koje utječe na njega ili na njegovu imovinu;
 - e. **Potrebna ovlaštenja** Sva potrebna ovlaštenja prema Primjenjivom zakonu ishođena su, pravovaljana i proizvode pravne učinke, svi uvjeti Potrebni ovlaštenja su ispunjeni, te ne postoje dodatne dozvole ili podnesci ili drugi akti koji trebaju biti ishođeni, napravljeni ili izvršeni od strane CROPEX-a u vezi realizacije njegovih obveza iz Pravila trgovanja;
 - f. **Ispravne informacije** Sve primjenjive informacije koje se dostavljaju pismenim putem od strane ili u ime CROPEX-a, a koje podliježu ili su povezane s Pravilima trgovanja, točne su, ispravne i potpune u svakom bitnom pogledu na dan na koji se prvi put dostavljaju Članovima i, osim ako je drukčije navedeno u primjenjivim informacijama, smatra se da su istinite i ispravne u svakom bitnom pogledu; i
 - g. **Kršenje obveza** Nije nastupilo kršenje obveze ili događaj koji bi priopćenjem ili protekom vremena ili oboje predstavljao neizvršenje obveze u odnosu na njega i takav događaj ne bi nastupio uslijed sklapanja ili izvršenja njegovih obveza na temelju Ugovora o članstvu ili Pravila trgovanja.

5. UVRŠENJE PROIZVODA

- 5.1. CROPEX odlučuje koji će Proizvodi biti uvršteni ili uklonjeni s Hrvatskog dan unaprijed tržišta tako što ih uključuje ili isključuje iz dokumenta Specifikacije proizvoda.

6. OPĆE ODREDBE O TRGOVANJU

6.1 Način trgovanja

- 6.1.1. CROPEX održava Dan unaprijed web i telefonski trgovački sustav ("TTS").
- 6.1.2. CROPEX omogućava Trgovanje Proizvodima između Članova na način da prima Naloge na Dan unaprijed webu i određuje Količinu energije kojom se trgovalo i relevantne cijene prema važećim pravilima za izračun cijena. Član može bilo koji Dan trgovanja unutar Sati trgovanja podnijeti Naloge za relevantni Proizvod preko Dan unaprijed weba. Obrada i uparivanje Naloga i Transakcija podliježe Pravilima Hrvatskog dan unaprijed tržišta.
- 6.1.3. Članovi su odgovorni za uspostavljanje elektroničke komunikacije s CROPEX-om sukladno specifikaciji CROPEX-a. Trgovanje na Hrvatskom dan unaprijed tržištu anonimno je, osim između CROPEX-a i pojedinog Člana koji unosi Nalog i ulazi o odgovarajuću Transakciju. Osim u mjeri u kojoj je to potrebno radi prikazivanja Naloga i Transakcija Članovima u skladu s ovim čl. 6.1 ili na način koji je predviđen u čl. 12 ovih Pravila trgovanja, CROPEX će postupati sa svim Nalozima i ostalim informacijama Članova koji su priopćeni CROPEX-u u odnosu na Transakcije kao povjerljivima. To ne dovodi u pitanje obvezu CROPEX-a iz Primjenjivih propisa da osigura informacije Regulatornim tijelima ili ostalim tijelima prema vlastitoj procjeni ili na njihov zahtjev.
- 6.1.4. Svi Nalozi i Transakcije u Dan unaprijed webu pohranjuju se elektronički i čuva ih CROPEX u skladu s Primjenjivim zakonom. Informacije o transakciji koje proizlaze iz takve evidencije mogu se koristiti na način predviđen čl. 12 ovih Pravila trgovanja. Svi telefonski razgovori s Vođenjem tržišta i TTS mogu biti snimani i pohranjeni u skladu s Primjenjivim zakonom. CROPEX i Članovi pristaju na takvo snimanje i obvezuju se ishoditi svaku suglasnost koja je potrebna od njihovih zaposlenika u skladu s Primjenjivim zakonom.

6.2 Dan unaprijed web

- 6.2.1. Dan unaprijed web jest glavni način trgovanja za sve Članove koji žele Trgovati na Hrvatskom dan unaprijed tržištu. Članovi mogu registrirati svoje Naloge na Dan unaprijed webu, s tim da se Nalozi rangiraju i povezuju u cijelosti u skladu s Pravilima Hrvatskog dan unaprijed tržišta i ovim Pravilima trgovanja.
- 6.2.2. Pristup Dan unaprijed webu organiziran je s Digipass tokenima koji se dodjeljuju Osobama odgovornim za trgovanje i Trgovcima koje je u Ugovoru o članstvu odredio Član.
- 6.2.3. Pristup Dan unaprijed webu za Članove nije isključiv i nije prenosiv. Članovi imaju pravo pristupa i korištenja Dan unaprijed weba podložno sljedećim uvjetima:
- Član ispunjava uvjete za Trgovanje iz gornjeg čl. 3.1;
 - Članu nisu obustavljena ili opozvana prava na Trgovanje u skladu s ovim Pravilima trgovanja; i
 - Član postupa u skladu s uvjetima za korisnike Dan unaprijed weba iz ovih Pravila trgovanja.
- 6.2.4. Registracija Naloga i Transakcija na Dan unaprijed webu podliježe tome da Član ima odgovarajuće pravo na Kliring u skladu s Pravilima za kliring i namiru.

6.3 Telefonski trgovački sustav (TTS)

- 6.3.1. TTS namijenjen je kao rezervni način usluge za Članove na Hrvatskom dan unaprijed

tržištu. U situacijama kada Članovi ne mogu pristupiti Dan unaprijed webu ili CROPEX iz drugih razloga smatra da je TTS bolja opcija od Dan unaprijed weba, CROPEX može prema vlastitoj procjeni Članu odobriti telefonsku predaju Naloga ili promjene ili otkazivanje Naloga preko TTS-a.

- 6.3.2. Samo su Trgovci koje je CROPEX odobrio u skladu s čl. 3.3 ovlašteni kontaktirati TTS. Kada kontaktira TTS, Trgovac će se punim imenom predstaviti samoinicijativno, a u svakom slučaju na zahtjev TTS operatora, te navesti kojeg Člana predstavlja, kao i da se poziv odnosi na podnošenje Naloga te zašto Član ne može podnijeti Nalog putem Dan unaprijed weba.
- 6.3.4. Pod uvjetom da CROPEX odobri korištenje TTS-a Član će podnijeti informacije koje bi bile potrebne da koristi Dan unaprijed web, kao i sve ostale informacije koje CROPEX može razumno zatražiti za ispravnu registraciju Naloga od strane CROPEX-a.
- 6.3.5. CROPEX će registrirati Nalog podnesen preko TTS-a na Dan unaprijed webu čim je to moguće nakon što primi Nalog, a u slučaju nekoliko Naloga nastojat će registrirati Naloge koje je primio istim redom kojim je CROPEX obaviješten o Nalozima.
- 6.3.6. Nalog podnesen preko TTS-a smatra se registriranim tek kada CROPEX preko TTS-a ili na drugi način pismenim putem potvrdi unos Naloga na Dan unaprijed webu. Nalog postaje obvezujući za Člana od trenutka registracije, bez obzira na vrijeme potvrde.
- 6.3.7. Član je odgovoran za ispravnost svih Naloga registriranih preko TTS-a, pod uvjetom da je CROPEX postupio u dobroj vjeri kod registracije Naloga.
- 6.3.8. CROPEX će uložiti komercijalno razumna nastojanja da provodi učinkovitu TTS uslugu i održava kontinuitet pristupa TTS-u, ali TTS se osigurava prema načelu "prema raspoloživosti" i CROPEX ne daje izjavu ili jamstvo da će TTS biti raspoloživ bilo kojem Članu u određeno vrijeme.
- 6.3.9. TTS se zatvara 10 minuta prije Zatvaranja dražbe.

6.4 Raspoloživost Trgovaca

- 6.4.1. Kada Trgovac podnese Nalog, Trgovac odnosno Člana mora u svakom trenutku biti na raspolaganju za kontakt telefonom sve dok je Nalog važeći. Nalozi na Hrvatskom dan unaprijed tržištu smatraju se važećim do kraja relevantne Dražbe ili dok Nalog nije opozvan u skladu s Pravilima trgovanja.

6.5 Pravo na odbijanje Naloga

- 6.5.1. Neovisno o ostalim odredbama Pravila trgovanja, CROPEX zadržava pravo, prema vlastitoj diskreciji i bez prethodne obavijesti Članu, odbiti, otkazati ili ne prikazati odnosno povezati Nalog koji bi prema odluci CROPEX-a bio u suprotnosti s Pravilima trgovanja, Ugovorom o članstvu ili Primjenjivim propisima. Takva odluka mora biti razumno osnovana i nediskriminirajuća, a CROPEX će o odluci odmah obavijestiti Člana.

6.6 Obustava Trgovanja

- 6.6.1. CROPEX može u svakom trenutku obustaviti Trgovanje na Dan unaprijed webu u odnosu na sve ili neke Proizvode ako CROPEX razumno utvrdi sljedeće:
 - a. nastupio je problem u sustavu koji bi vjerojatno mogao utjecati na Trgovanje Proizvodom odnosno Proizvodima ili je obustava potrebna radi sprječavanja nastanka takvog problema; ili
 - b. planirano Trgovanje bilo bi u suprotnosti sa zahtjevima Primjenjivih propisa, Pravilima trgovanja u cijelosti ili Ugovorom o članstvu.
- 6.6.2. Dan unaprijed web ponovno će biti otvoren u cijelosti čim bude otklonjen događaj koji je doveo do obustave i čim CROPEX utvrdi da se Trgovanje može voditi u skladu s Primjenjivim propisima i Pravilima trgovanja.

6.6.3. CROPEX će Članovima odmah dostaviti informacije o obustavi Trgovanja i Ponovnom otvaranju Trgovanja putem elektroničke poruke Osobi odgovornoj za trgovanje ili Trgovcima ili drugim komunikacijskim sredstvom koje CROPEX smatra učinkovitim i odgovarajućim s obzirom na okolnosti. CROPEX mora Članove obavijestiti o Ponovnog otvaranju Trgovanja najmanje pet minuta unaprijed.

6.6.4. Neovisno o ovom čl. 6.6, CROPEX može obustaviti Trgovanje pojedinačnog Člana uslijed Kršenja obveza u skladu s donjim čl. 9.

7. NAKNADE I NAMIRA ZA TRGOVANJE

7.1. Važeće Naknade za trgovanje obračunavaju se Članovima i fakturiraju u skladu s Iznosom naknada. Osim ako je izričito navedeno, sve Naknade za trgovanje navedene su bez PDV-a.

7.2. Osim ako je drukčije navedeno u Pravilima za kliring i namiru, svaki Član je odgovoran za i dati će platiti cjelokupni PDV i relevantne poreze koji proizlaze iz njegovih djelatnosti Trgovanja i koje Član mora platiti na temelju Primjenjivih propisa, bez dodatnih plaćanja, povrata ili obeštećenja prema ili od nekog drugog Člana u Transakciji, a posebno ne CROPEX-a, neovisno je li Član na temelju Primjenjivih propisa obavezan platiti PDV ili relevantni porez za račun nekog drugog Člana u Transakciji ili za račun CROPEX-a.

7.3. Namiru Naknade za trgovanje provodi CROPEX u skladu s Pravilima za kliring i namiru te se uključuje u Namiru odgovarajućih Transakcija. Nakon plaćanja CROPEX-u, CROPEX briše svoje potraživanje prema Članu.

7.4. Ako Član ne plati CROPEX-u predviđenu Naknadu za trgovanje ili ne izvrši ostala plaćanja predviđena Pravilima trgovanja na dan dospijea, CROPEX ima pravo obračunati Zateznu kamatu na glavnici tako neplaćenih iznosa (uvećano za primjenjivi PDV i ostale poreze).

8. VOĐENJE TRŽIŠTA I NADZOR TRŽIŠTA

8.1. Članovi su u svakom trenutku Trgovanja dužni postupati u skladu s odredbama Pravila ponašanja na tržištu. Postupanje protivno Pravilima ponašanja na tržištu CROPEX može sankcionirati u skladu s odredbama Pravila ponašanja na tržištu.

8.2. CROPEX će provoditi nadzor Hrvatskog dan unaprijed tržišta kako bi osigurao da cjelokupno Trgovanje i ostale djelatnosti na Hrvatskom dan unaprijed tržištu budu u skladu s Pravilima ponašanja na tržištu i Primjenjivim zakonom. CROPEX može provoditi ispitivanja djelatnosti Člana Tržišta kao što je predviđeno Pravilima ponašanja na tržištu.

8.3. CROPEX može zatražiti i prikupljati informacije od Članova o njihovom poslovanju.

8.4. U vezi s istragama o poslovanju Člana, CROPEX može izravno od relevantnog Člana, Operatora prijenosnog sustava ili Operatora tržišta prikupljati podatke o upravljanju, tržištu i namiri računa.

9. KRŠENJE OBVEZA

9.1. Kršenje obveza postoji ako Član prema razumnom mišljenju CROPEX-a:

- a. ne izvršava svoje obveze iz bilo kojeg dokumenta i/ili sporazuma koji je dio Pravila trgovanja ili na drugi način krši Pravila trgovanja (uključujući Ugovor o članstvu koji je sklopljen s Članom); ili
- b. krši Primjenjive propise i takvo kršenje utječe ili će utjecati na sposobnost Člana da postupa u skladu s Pravilima trgovanja (uključujući Ugovor o članstvu koji je sklopljen s takvim Članom).

9.2. Teško kršenje obveza nastupa ako prema razumnom mišljenju CROPEX-a:

- a. Član ne postupa u skladu sa zahtjevima čl. 3.1 ovih Općih uvjeta; ili
- b. Član krši Izjave iz čl. 4.1.1., točka a) do g) (uključivo) ovih Općih uvjeta, pod

- uvjetom da je Izjava prema mišljenju CROPEX-a netočna ili zavaravajuća u bitnom pogledu i nije ispravljena u roku od petnaest (15) kalendarskih dana nakon što je CROPEX poslao pismenu obavijest Članu o Kršenju obveza; ili
- c. iz netočne izjave jasno je da Član nije sposoban za nastavak Trgovanja; ili
 - d. nastupilo je Kršenje obveza koje može nepovoljno utjecati na Trgovanje u skladu s ovim Pravilima trgovanja i Primjenjivim propisima i Ugovorom o članstvu te Kršenje obveza nije otklonjeno u roku od petnaest (15) kalendarskih dana nakon što je CROPEX Članu poslao pismenu obavijest o takvom Kršenju obveza;
 - e. Kršenje obveza posljedica je nepažnje, namjere ili prijevare Člana te Kršenje obveza nije otklonjeno u roku od petnaest (15) kalendarskih dana nakon što je CROPEX Članu poslao pismenu obavijest o takvom Kršenju obveza; ili
 - f. ako Član ne izvrši dospjele obveze plaćanja u korist CROPEX-a koje proizlaze iz Pravila trgovanja neposredno nakon ili prije dospijea obveze plaćanja; ili
 - g. Kršenje obveza (osim kako je predviđeno u točkama a) do e) ovog čl. 9.1.2) nije otklonjen u roku od petnaest (15) kalendarskih dana od trenutka kada je CROPEX Članu poslao pismenu obavijest o takvom Kršenju obveza.
- 9.3. Prije određivanja sankcije predviđene u ovom čl. 9 za Kršenje obveza ili Teško kršenje obveza, Član će, ako je to moguće i primjereno, dobiti priliku dati svoj odgovor i mišljenje o činjenicama koje je iznio CROPEX, a kako bi dokazao da navodno Kršenje ugovora ili Teško kršenje ugovora nije nastupilo. Ograničenje opisano u prvoj rečenici ovog čl. 9.3 ne primjenjuje se na Teško kršenje obveza predviđeno u čl. 9.1.2 točki e) ovih Općih uvjeta.
- 9.4. Za trajanja Kršenja obveza ili Teškog kršenja obveza, CROPEX može:
- a. izdati pismeno upozorenje Članu i/ili isključiti Člana iz Trgovanja s neposrednim stupanjem na snagu. Za trajanja isključenja, Član može trgovati samo uz prethodno odobrenje CROPEX-a; i
 - b. realizirati svoja prava i pravne lijekove koji su mu na raspolaganju na temelju ostalih dokumenata Pravila trgovanja.
- 9.5. CROPEX može raskinuti Ugovor o članstvu zbog Teškog kršenja obveza. Pravo CROPEX-a da raskine Ugovor o članstvu s osnova Teškog kršenja obveza predviđeno je Ugovorima o članstvu.

10. ODGOVORNOST ZA ŠTETU I VIŠA SILA

- 10.1. CROPEX nije odgovoran za gubitak ili štetu koju pretrpi Član, a do kojih je došlo uslijed poslovnih odluka Člana u odnosu na Trgovanje na Hrvatskom dan unaprijed tržištu. Od Člana se očekuje da se u Trgovanju na Hrvatskom dan unaprijed tržištu ponaša s dužnom pažnjom dobrog stručnjaka.
- 10.2. CROPEX nije ni pod kojim okolnostima odgovoran za gubitak ili štetu koje pretrpi Član uslijed radnje ili propusta nekog drugog Člana.
- 10.3. CROPEX nije odgovoran za gubitak ili štetu koje pretrpi Član, a koji mogu nastati iz Trgovanja ili Pravila trgovanja uslijed radnje ili propusta CROPEX-a, pod uvjetom da CROPEX nije postupao s nepažnjom, namjerom ili počinio prijevaru.
- 10.4. Osim ako je CROPEX počinio prijevaru ili postupao s namjerom, CROPEX neće ni pod kojim okolnostima biti odgovoran Članu za neizravni gubitak i posljedičnu štetu, uključujući izgubljenju dobit ili ugovore.
- 10.5. Neovisno o odredbama ovog članka, Član je odgovoran CROPEX-u za cjelokupni gubitak ili štetu koju je CROPEX pretrpio, uključujući nastale troškove, koji su izravna posljedica neizvršenja obveze Člana u sklopu Kršenja obveza.
- 10.6. Ni CROPEX niti Član neće ni pod kojim okolnostima biti odgovorni za gubitak ili štetu u odnosu na propust izvršenja obveza na temelju Pravila trgovanja ili Ugovora o članstvu ako Događaj više sile sprječava izvršavanje relevantnih obveza.

11. OBEŠTEĆENJE

- 11.1. Član će u cijelosti i efektivno osigurati obeštećenje CROPEX-u za sve troškove, potraživanja, štetu i izdatke koji proizlaze direktno iz kršenja njegovih obveza na temelju Pravila trgovanja i Ugovora o članstvu, pod uvjetom da CROPEX koristi razumna nastojanja da ublaži takve troškove, potraživanja, štetu i izdatke, ne dovodeći u pitanje njegove obveze prema ostalim Članovima i njegovo pravo na zaštitu integriteta Hrvatskog dan unaprijed tržišta. Ako CROPEX ne koristi razumna nastojanja da ublaži takve troškove, Član nije dužan osigurati obeštećenje troškova koji su mogli biti izbjegnuti razumnim nastojanjima kojima se ne dovodi u pitanje ostale dužnosti i obveze CROPEX-a.
- 11.2. Svaki Član dužan je u cijelosti osigurati obeštećenje za sve troškove koje bi CROPEX mogao pretrpjeti u odnosu na PDV, carinske pristojbe, prekogranične prienosne kapacitete ili ostala slična davanja za električnu energiju kojom se trguje na Hrvatskom dan unaprijed tržištu, budući da su ovi troškovi isključiva odgovornost Člana.

12. USLUGE VEZANE ZA TRŽIŠNE INFORMACIJE

12.1 Imovinska prava na Informacije o transakciji

- 12.1.1. Kada Član CROPEX-u daje podatke u obliku Naloga ili na drugi način putem Dan unaprijed weba ili TTS-a, ti podaci pripadaju CROPEX-u. Autorsko pravo i sva ostala prava intelektualnog vlasništva ili imovinska prava bilo koje prirode sadržana u Informacijama o transakciji (uključujući, kako bi se izbjegla svaka nedoumica, sva prava na bazu podataka i slična prava, bez obzira jesu li zaštićena zakonski ili ne) koja proizlaze iz Trgovanja jesu i u svakom će trenutku ostati, između CROPEX-a i Člana, imovina CROPEX-a ili njegovog licensora.

12.2 Objavljivanje

- 12.2.1. CROPEX ima pravo koristiti, kopirati, prilagoditi, podlicencirati, osprkbljivati, distribuirati, prodavati, ustupati, prenijeti, iznajmiti, naplatiti ili na drugi način postupati s Informacijama o transakciji i ostalim informacijama u odnosu na tehnička i financijska pitanja, bez dužnosti čuvanja povjerljivosti u odnosu na Članove, sve dok se takvim informacijama ne identificira pojedini Član. Članovi nemaju pravo na naknadu u odnosu na takve djelatnosti.
- 12.2.2. CROPEX može prenositi informacije javnim tijelima, Operatorima prienosnog sustava ili Operatoru tržišta ako je to potrebno prema Primjenjivim propisima. CROPEX će obavijestiti Člana o davanju informacija u mjeri u kojoj mu je to dopušteno na temelju Primjenjivog propisa. Takvo postupanje CROPEX-a neće se ni u kojem slučaju smatrati kršenjem povjerljivosti ili kršenjem prava intelektualnog vlasništva Člana.
- 12.2.3. Uz odredbe iz ovog čl. 12.2, CROPEX ima pravo na otkrivanje i objavu informacija na način predviđen Pravilima ponašanja na tržištu.

13. KOMUNIKACIJA

- 13.1. Pismena komunikacija između Člana i CROPEX-a bit će na hrvatskom ili engleskom jeziku.
- 13.2. Obavijesti koje se daju u skladu s Pravilima trgovanja i Ugovorom o članstvu moraju biti u pismenom obliku i predane ili poslone kao dopis ili elektronička poruka CROPEX-u na adrese i brojeve koji su navedeni na njegovoj mrežnoj stranici (ako se šalje CROPEX-u) ili na relevantnu adresu ili telefonski broj ili elektroničku adresu navedenu u Ugovoru o trgovanju ili drukčije sukladno promjeni putem potvrđene obavijesti do i od CROPEX-a (ako su adresirane na Člana). CROPEX i Članovi mogu komunicirati putem Dan unaprijed weba u odnosu na pitanja koja su pokrivena funkcionalnošću Dan unaprijed weba. CROPEX može također komunicirati s Članom putem mrežne stranice www.cropex.hr.
- 13.3. Obavijesti se smatraju predanima (u slučaju elektroničke komunikacije) na dan na koji ih uredno primi poslužitelj primatelja ili (u slučaju ostalih komunikacija) na dan predaje na odgovarajućoj adresi.

- 13.4. CROPEX ima pravo djelovati i na drugi način se oslanjati na komunikacije (bez obzira jesu li pismene ili ne) koje su navodno i za koje CROPEX u dobroj vjeri smatra da su:
- izdane od strane ili u ime Člana; ili
 - odobrene od strane osobe koju je ovlastio odnosni Član te (u slučaju elektroničke komunikacije) ispunjavaju zahtjeve primjenjivih zahtjeva CROPEX-a u odnosu na sigurnost i vjerodostojnost informacija koje se prenose elektronički.

14. IZMJENE I DOPUNE

- 14.1. CROPEX ima pravo donijeti izmjene i dopune ovih Pravila trgovanja.
- 14.2. CROPEX će obavijestiti Člana o izmjenama i dopunama Pravila trgovanja najmanje 30 (trideset) dana prije stupanja na snagu izmjena i dopuna objavom na mrežnoj stranici CROPEX-a i putem elektroničkog priopćenja s potvrdom isporuke primatelju; kako bi se izbjegla svaka nedoumica, objava na CROPEX-ovoj mrežnoj stranici konačni je dokaz objave izmjena i dopuna.
- 14.3. Smatrat će se da je Član primio obavijest o izmjenama i dopunama Pravila trgovanja dva dana nakon što su izmjene i dopune objavljene na mrežnoj stranici CROPEX-a.
- 14.4. Ako se Član ne slaže s izmjenama i dopunama, Član ima pravo raskinuti Ugovor o članstvu putem pismene obavijesti o raskidu koja se šalje CROPEX-u u roku od 20 dana od objave izmjena i dopuna Pravila trgovanja na mrežnoj stranici CROPEX-a.
- 14.5. Član nema pravo raskinuti Ugovor o članstvu u skladu s ovim člankom ako se izmjenama i dopunama Pravila trgovanja nude isti uvjeti članstva (odnosno kada se izmjenama i dopunama Pravila trgovanja ne stvaraju nepovoljniji uvjeta za Člana u usporedbi s prethodnom verzijom Pravila trgovanja) ili kada se izmjenama i dopunama predviđaju uvjeti članstva koji su povoljniji za Člana.
- 14.6. Ako CROPEX ne primi pismenu obavijest Člana o raskidu Ugovora o članstvu u roku od 20 dana od objave izmjena i dopuna na mrežnoj stranici CROPEX-a, smatra se da je Član suglasan s predloženim izmjenama i dopunama Pravila trgovanja.
- 14.7. Ako Član uredno raskine Ugovor o članstvu na temelju ovog članka, Ugovor o članstvu raskida se odmah po primitku obavijesti o raskidu.
- 14.8. Izmjene i dopune Pravila trgovanja stupaju na snagu 30 dana nakon objave na mrežnoj stranici CROPEX-a.

15. RAZNO

15.1 Prijenos prava

- 15.1.1. Prava Člana na temelju Pravila trgovanja ne mogu biti ustupljena ili na drugi način prenesena bez prethodne pismene suglasnosti CROPEX-a.

15.2 Djelomična ništavost

- 15.2.1. Ako u bilo kojem trenutku neka odredba Pravila trgovanja postane nezakonita, nevaljana neprimjenjiva ili neovršna u bilo kojem pogledu na temelju zakona jurisdikcije, to neće ni na koji način utjecati na ili ometati ni zakonitost, valjanost primjenjivost ili ovršnost preostalih odredaba Pravila trgovanja niti na zakonitost, valjanost, primjenjivost ili ovršnost odnosne odredbe na temelju zakona bilo koje druge jurisdikcije.

15.3 Neodricanje od prava

- 15.3.1. Propust ugovorne strane da realizira ili kašnjenje u realizaciji njezinih prava (u cijelosti ili dijelom) na temelju Pravila trgovanja neće predstavljati odricanje od ostalih prava ugovorne strane ili pravnih lijekova na koje ima pravo u odnosu na taj ili neki naknadni događaj.

16. MJERODAVNO PRAVO I RJEŠAVANJE SPOROVA

- 16.1. Na ova Pravila trgovanja, kao i na sve Transakcije, Namiru i Kliring koji su izvršeni na temelju Pravila trgovanja te na sve neugovorne obveze koje proizlaze iz ili u vezi s njima primjenjuje se i tumače se u skladu s hrvatskim pravom.
- 16.2. Stvarno nadležni hrvatski sud u Zagrebu ima isključivu nadležnost za rješavanje potraživanja, sporova ili razlika koje mogu nastati iz ili u vezi s ovim Pravilima trgovanja, Ugovorima o članstvu i ostalim Ugovorima o trgovanju, uključujući pitanja vezana za njihovo postojanje, valjanost ili raskid.
- 16.3. Svaki Član i CROPEX neopozivo se odriču prigovora koje mogu imati sada ili u budućnosti u odnosu na mjesnu nadležnost za postupak pred stvarno nadležnim hrvatskim sudom u Zagrebu i izjava da je postupak pokrenut pred neodgovarajućim forumom te nadalje neopozivo pristaju da će presuda u postupku pred stvarno nadležnim hrvatskim sudom u Zagrebu (ili pred nadležnim žalbenim sudom na temelju primjenjivih postupovnih pravila) biti zaključna i obvezujuća za takvu Ugovornu stranu i da se može izvršavati na sudu neke druge jurisdikcije u skladu sa zakonima o izvršenju odnosne jurisdikcije.

Zagreb, 11.12.2015.